

Udskriftsdato: 22. december 2025

2023/1 LSF 12 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Afskæring af voldtægtsdømte personers mulighed for at afsone med fodlænke)

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: Justitsmin., j.nr. 2023-0049-0237

Forslag

til

Lov om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.

(Afskæring af voldtægtsdømte personers mulighed for at afsone med fodlænke)

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 201 af 28. februar 2023, som ændret ved § 5 i lov nr. 331 af 28. marts 2023, foretages følgende ændringer:

1. I § 48, stk. 2, nr. 3, indsættes efter »jf. stk. 3,«: »jf. dog stk. 4,«.
2. I § 48 indsættes som *stk. 4*:
»*Stk. 4.* Vilkår som nævnt i stk. 2, nr. 3, kan ikke fastsættes for indsatte, der er idømt fængselsstraf eller forvaring for overtrædelse af straffelovens § 216 eller § 225, jf. § 216.«
3. I § 50 a, stk. 1, indsættes efter »udslusningsfængsel,«: »jf. dog stk. 5,«.
4. I § 50 a indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:
»*Stk. 5.* Indsatte, der er dømt for overtrædelse af straffelovens § 216 eller § 225, jf. § 216, kan ikke udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1.«
Stk. 5 bliver herefter stk. 6.
5. I § 78 a, stk. 1, indsættes efter »lovens §§ 78 b-78 f«: », jf. dog stk. 2 og 3«.
6. I § 78 a indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:
»*Stk. 3.* Tilladelse efter stk. 1 kan ikke meddeles personer, der er dømt for overtrædelse af straffelovens § 216 eller § 225, jf. § 216.«
Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2024.

Stk. 2. Lovens § 1, nr. 6, finder ikke anvendelse på ansøgninger efter straffuldbyrdelseslovens § 78 a, der er indgivet før lovens ikrafttræden. For sådanne ansøgninger finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. Lovens § 1, nr. 6, finder ikke anvendelse for personer, der før lovens ikrafttræden er påbegyndt afsoning med fodlænke efter reglerne i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a. For sådanne personer finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 4. Loven finder ikke anvendelse for personer, der før lovens ikrafttræden har opnået tilladelse til udstationering til egen bopæl efter straffuldbyrdelseslovens § 48, stk. 2, nr. 3, eller straffuldbyrdelseslovens § 50 a, medmindre tilladelse til udstationering tilbagekaldes efter lovens ikrafttræden. For sådanne personer finder de hidtil gældende regler anvendelse.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkt
 - 2.1. Afskæring af voldtægtsdømte personers mulighed for at afsone med fodlænke
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.1.1 Afsoning på bopælen med fodlænke ("front door"-fodlænke)
 - 2.1.1.2 Udstationering til egen bopæl med fodlænke ("back door"-fodlænke)
 - 2.1.2. Justitsministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Voldtægt er en grov krænkelse af den seksuelle selvbestemmelsesret, der kan have langvarige og negative konsekvenser for den forurettede. Derfor er det vigtigt for regeringen, at både gerningspersonen og den forurettede mærker, at samfundet ser med stor alvor på forbrydelsen.

Der er set eksempler på, at voldtægtsdømte i dag afsoner hele deres dom for voldtægt eller dele heraf med fodlænke på bopælen. Det er vigtigt, at den forurettede kan føle sig tryk og vide sig sikker på, at der sættes hårdt og konsekvent ind over for gerningspersonen i voldtægtssager. Det kan samtidig virke krænkende på den forurettedes retsfølelse, at gerningspersonen får lov at afsone sin voldtægtsdom med fodlænke på bopælen.

Således fremgår det af regeringens politiske grundlag fra december 2022 "Ansvar for Danmark", at det ikke skal være muligt at afsone en dom for voldtægt med fodlænke. Regeringen ønsker på denne måde at sikre, at afsoningsformen for voldtægtsdømte i højere grad afspejler forbrydelsens alvor.

Det foreslås på denne baggrund, at voldtægtsdømte personer afskæres muligheden for at afsone med fodlænke.

Det foreslås for det første, at voldtægtsdømte afskæres muligheden for at afsone hele deres straf med fodlænke på egen bopæl.

Det foreslås for det andet, at voldtægtsdømte afskæres muligheden for at blive udstationeret med fodlænke.

2. Lovforslagets hovedpunkt

2.1. Afskæring af voldtægtsdømte personers mulighed for at afsone med fodlænke

2.1.1. Gældende ret

Det fremgår af straffuldbyrdeleslovens § 20, stk. 1, at fængselsstraf fuldbyrdes i fængsel eller i arresthus.

I medfør af § 20, stk. 2, kan fængselsstraf dog i særlige tilfælde fuldbyrdes i kriminalforsorgens udslusningsfængsler og i institutioner mv. uden for kriminalforsorgen efter reglerne i lovens § 78.

Endvidere følger det af straffuldbyrdeleslovens § 20, stk. 3, at fængselsstraf i særlige tilfælde kan fuldbyrdes på den dømtes bopæl under intensiv overvågning og kontrol (fodlænke).

Der findes to typer fodlænkeafsoning. For det første såkaldt ”front door”-fodlænke som indebærer, at den dømte afsoner hele sin straf på egen bopæl. For det andet såkaldt ”back door”-fodlænke, der anvendes som led i udslusningen, hvor den indsatte udstationeres med fodlænke i den sidste del af afsoningen. Reglerne herom findes i henholdsvis straffuldbyrdeleslovens kapitel 13 a og kapitel 9 og regler udstedt i medfør heraf.

2.1.1.1. Afsoning på bopælen med fodlænke (”front door”-fodlænke)

Med virkning fra den 1. juli 2005 blev der i straffuldbyrdelesloven indsat et særligt kapitel (kapitel 13 a) om fuldbyrdelse af straf på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Reglerne om denne afsoningsform blev indført ved lov nr. 367 af 25. maj 2005 om ændring af lov om fuldbyrdelse af straf m.v. (Fuldbyrdelse af straf under intensiv overvågning og kontrol samt begrænset fællesskab for »negativt« stærke indsatte m.v.). Fodlænkeordningen er siden udvidet flere gange og giver i dag mulighed for at afsone idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder med fodlænke under en række nærmere angivne betingelser.

Det fremgår således af straffuldbyrdeleslovens § 78 a, stk. 1, at justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder, kan meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol (såkaldt ”front door”-fodlænke) efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at tilladelse til strafudståelse på bopælen udelukkende kan meddeles personer, der er idømt en ubetinget fængselsstraf, jf. Folketingstidende 2004-05, A, side 459.

Det følger af straffuldbyrðelseslovens § 78 a, stk. 2, at personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 14 dage for overtrædelse af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer, ikke kan gives tilladelse til strafudståelse på bopælen med fodlænke, medmindre straffen tillige er idømt for overtrædelse af anden lovgivning og den eller de skete overtrædelser af lovgivningen om våben og eksplosivstoffer ikke har været af væsentlig betydning for straffens længde.

Straffuldbyrðelseslovens § 78 b, stk. 1, nr. 1-3, indeholder grundbetingelserne for, at der kan meddeles tilladelse til strafudståelse på bopælen. Det er herefter en betingelse, at den dømte har egnede bolig- og beskæftigelsesforhold, ligesom samboende over 18 år skal meddele samtykke til, at straffen kan fuldbyrdes på den fælles bopæl.

Efter straffuldbyrðelseslovens § 78 b, stk. 3, kan tilladelse til strafudståelse på bopælen nægtes, bl.a. hvis særegne hensyn til retshåndhævelsen undtagelsesvis kræver dette. Det fremgår af bemærkningerne til straffuldbyrðelseslovens § 78 b, stk. 3, at begrundelsen for bestemmelsen er, at det efter Justitsministeriets opfattelse ikke kan udelukkes, at der kan forekomme enkeltstående tilfælde, hvor den pådømte kriminalitet er af en sådan karakter, at afsoning af dommen i fodlænke vil være uforeneligt med hensynet til retshåndhævelsen, selv om den idømte fængselsstraf ikke overstiger 6 måneder. Der er tale om en yderst snæver mulighed for afvisning, som ikke tænkes anvendt, medmindre der er tale om, at særegne retshåndhævelses hensyn kræver, at straffen ikke afsones i fodlænke, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 133 som fremsat, side 32.

Efter straffuldbyrðelseslovens § 78 b, stk. 3, nægtes tilladelse desuden meddelt, hvis afsoning med fodlænke som følge af den dømtes forhold ikke findes hensigtsmæssig, herunder hvis der er grund til at antage, at den dømte ikke vil overholde de vilkår, som gælder for fuldbyrdelse på bopælen, f.eks. hvis der skønnes at være risiko for, at den dømte vil begå ny kriminalitet.

2.1.1.2. Udstationering til egen bopæl med fodlænke ("back door"-fodlænke)

Udstationering er en udgangsform, hvor den indsatte opholder sig uden for fængsel og arrest i arbejds- eller undervisningstiden og i fritiden, herunder om natten. Ophold kan f.eks. finde sted i kriminalforsorgens udslusningsfængsler eller på egen bopæl, evt. med fodlænke.

Udstationering til kriminalforsorgens udslusningsfængsler eller til eget hjem med fodlænke blev med virkning fra den 1. juli 2022 gjort til et normalt led i afsoningen for dømte med en tidsbestemt fængselsstraf på mere end 6 måneder.

Det fremgår af straffuldbyrðelseslovens § 50 a, at kriminalforsorgen bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol (såkaldt "back door"-fodlænke) eller til udslusningsfængsel, når en tredjedel af straffen er udstået, der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at der i vurderingen af misbrugsrisikoen og hensynet til retshåndhævelsen bl.a. vil skulle indgå kriminalitetens art og straffens længde, evt. tidligere straffe, evt. disciplinærsager under afsoning, udelukkelse fra fællesskab, overførsel fra åbent til lukket fængsel, stofmisbrug samt udgangsmisbrug med deraf følgende udgangskarantæne, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 180 som fremsat, side 126.

Efter straffuldbyrdelseslovens § 50 a, stk. 2, kan udstationering tidligst ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse.

Udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol forudsætter, at der er sikret den indsatte passende beskæftigelse og underhold, jf. straffuldbyrdelseslovens § 50 a, stk. 3. Udstationering forudsætter desuden, at den indsatte boligforhold er af en sådan beskaffenhed, at udstationeringen kan gennemføres, og at personer over 18 år, der har samme bopæl som den indsatte, meddeler samtykke dertil, jf. straffuldbyrdelseslovens § 50 a, stk. 4.

Det er forudsat i bemærkningerne til straffuldbyrdelseslovens § 50 a, at udstationering skal ske til egen bopæl med fodlænke, medmindre det vurderes mere formålstjenligt, at udstationering sker til et af kriminalforsorgens udslusningsfængsler. Det kan eksempelvis være tilfælde, hvor den indsatte ikke har egnet bopæl, eller hvor personer i indsatte husstand ikke vil give samtykke til, at der sker udstationering til egen bopæl med fodlænke, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 180 som fremsat, side 125.

Det er ligeledes forudsat i bemærkningerne til straffuldbyrdelseslovens § 50 a, at bestemmelsen er forudsat at skulle anvendes i lyset af de kapacitetsmæssige forhold i kriminalforsorgen. Udstationering til udslusningsfængsel forudsætter således, at der er den fornødne kapacitet i et af kriminalforsorgens udslusningsfængsler, jf. Folketingstidende 2021-22, A, L 180 som fremsat, side 126.

Der er desuden mulighed for udgang i form af udstationering med fodlænke på bopælen efter straffuldbyrdelseslovens § 48, stk. 2, nr. 3.

Således følger det af reglerne i straffuldbyrdelseslovens § 48, stk. 2, nr. 3, at tilladelse til udgang kan betinges af, at den indsatte undergiver sig intensiv overvågning og kontrol på bopælen (elektronisk fodlænke). Det er forudsat i bemærkningerne til bestemmelsen, at udgang i givet fald skal ske i form af udstationering, og at udstationering til fodlænkeafsoning på egen bopæl efter bestemmelsen kan finde sted i et tidsrum af maksimalt 6 måneder op til løsladelsestidspunktet, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 133 som fremsat, side 19.

Bestemmelsen kan anvendes, hvis en række særlige hensyn og betingelser gør sig gældende, og den indsatte ikke opfylder betingelserne for udstationering efter straffuldbyrdelseslovens § 50 a.

De indsatte, der ikke opfylder betingelserne for udstationering efter straffuldbyrdelseslovens § 50 a, er bl.a. indsatte, der er 1) idømt en tidsbestemt straf indtil 6 måneders fængsel, 2) idømt en tidsbestemt straf på over 6 måneders fængsel og som ikke forventes at blive prøveløsladt, samt 3) idømt forvaring eller livstid. Muligheden for udgang i form af udstationering til egen bopæl med fodlænke i medfør af straffuldbyrdelseslovens § 48, stk. 2, nr. 3, ses dog ikke at have været anvendt i praksis overfor livstids- og forvaringsdømte.

Straffuldbyrdelseslovens § 48, stk. 2, nr. 3, kan f.eks. anvendes, hvis særlige omstændigheder taler for, at det er nødvendigt at give en indsat tilladelse til udgang i form af udstationering, inden en tredjedel af straffen er udstået. Det fremgår af bemærkningerne til bestemmelsen, at særlige omstændigheder kan være hensyn til den indsatte familieforhold, afsoningsforløb eller resocialisering, jf. Folketingstidende 2012-13, A, L 133 som fremsat, side 30.

2.1.2. Justitsministeriets overvejelser

Voldtægt er en alvorlig forbrydelse, og afsoningsformen for personer, der er dømt for voldtægt, bør i højere grad afspejle forbrydelsens grove karakter.

Det er bl.a. afspejlet i regeringens politiske grundlag fra december 2022 "Ansvar for Danmark", hvor det fremgår, at det ikke skal være muligt at afsone en dom for voldtægt med fodlænke.

Justitsministeriet finder, at initiativet i regeringsgrundlaget bør gennemføres ved at foretage ændringer i straffuldbyrdelseslovens regler om henholdsvis afsoning og udstationering til egen bopæl med fodlænke.

Det er Justitsministeriets vurdering, at initiativet bør omfatte personer, der er dømt for overtrædelse af straffelovens § 216 (voldtægt) og § 225, jf. § 216 (voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje).

2.1.3. Den foreslåede ordning

Med lovforslaget foreslås en ændring af reglerne i straffuldbyrdelsesloven, som indebærer, at voldtægtsdømte afskæres muligheden for at afsone med henholdsvis "front door"-fodlænke og "back door"-fodlænke.

Det foreslås for det første, at der indsættes et nyt stykke i straffuldbyrdelseslovens § 78 a som stk. 3, hvorefter tilladelse til strafudståelse på bopælen med fodlænke ikke kan meddeles personer, der er dømt for overtrædelse af straffelovens § 216 om voldtægt og straffelovens § 225, jf. § 216 om voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje.

Den foreslåede ordning vil medføre, at personer, der idømmes en fængselsstraf i indtil 6 måneder for voldtægt, herunder ved andet seksuelt forhold end samleje, ikke vil kunne opnå tilladelse til at afsone på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Voldtægtsdømte personer kan således ikke meddeles tilladelse til at afsone med fodlænke, selvom personen i øvrigt opfylder betingelserne herfor i straffuldbyrdelseslovens § 78 b.

Det foreslås for det andet, at der indsættes et nyt stykke i straffuldbyrdelseslovens § 50 a som stk. 5, hvorefter udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol ikke kan meddeles indsatte, der er dømt for overtrædelse af straffelovens § 216 om voldtægt og straffelovens § 225, jf. § 216 om voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje.

Den foreslåede ordning vil medføre, at indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder for voldtægt, herunder ved andet seksuelt forhold end samleje, ikke kan udstationeres til egen bopæl med fodlænke.

Den foreslåede ordning vil ikke ændre på, at udstationering fortsat skal være et normalt led i afsoningen for indsatte med en tidsbestemt fængselsstraf på mere end 6 måneder. Kriminalforsorgen vil således efter den foreslåede ordning fortsat have mulighed for at bestemme, at voldtægtsdømte kan udstationeres til udslusningsfængsel, når betingelserne herfor er opfyldt, herunder at en tredjedel af straffen er udstået, når der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og når hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering. Udstationering til udslusningsfængsel vil som hidtil tidligst kunne ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse.

Det foreslås for det tredje, at der indsættes et nyt stykke i straffuldbyrdelseslovens § 48 som stk. 4, hvorefter vilkår om at undergive sig intensiv overvågning og kontrol (fodlænke) som betingelse for

udgang ikke kan fastsættes for indsatte, der er idømt fængselsstraf eller forvaring for overtrædelse af straffelovens § 216 om voldtægt og straffelovens § 225, jf. § 216 om voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje.

Den foreslåede ordning vil finde anvendelse overfor de voldtægtsdømte personer, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for straffuldbyrdeleslovens § 50 a. De indsatte, der ikke opfylder betingelserne for udstationering efter straffuldbyrdeleslovens § 50 a, er bl.a. voldtægtsdømte personer, der er 1) idømt en tidsbestemt straf indtil 6 måneders fængsel, 2) idømt en tidsbestemt straf på over 6 måneders fængsel og som ikke forventes at blive prøveløsladt, samt 3) idømt forvaring eller livstid.

Den foreslåede ordning vil indebære, at voldtægtsdømte ikke længere kan opnå tilladelse til udgang i form af udstationering med vilkår om at undergive sig intensiv overvågning og kontrol (fodlænke).

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 1-6, og bemærkningerne hertil.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre et øget belæg i kriminalforsorgen svarende til ca. to fængsels- og arrestpladser samt ca. ti pladser i udslusningsfængsel. Udgifterne hertil håndteres inden for kriminalforsorgens eksisterende økonomiske ramme.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 28. juni 2023 til den 18. august 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Aarhus Retshjælp, Aarhus Universitet – Juridisk Institut, Advokatnævnet, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Amnesty International, Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF), Dansk Retspolitisk Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Regioner, Den Sociale Retshjælps Fond, Det Kriminalpræventive Råd, DIGNITY, Direktoratet

for Kriminalforsorgen, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Folketingets Ombudsmand, Foreningen af Fængselsinspektører og Vicefængselsinspektører, Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Fængselsforbundet, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben Kriminalforsorgen, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Kriminalforsorgsforeningen, Københavns Retshjælp, Københavns Universitet – Det Juridiske Fakultet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Landsforeningen KRIM, Landsklubben af Socialrådgivere ansat i Kriminalforsorgen, Odense Retshjælp, Politidirektørforeningen, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Socialt Udsatte, Socialstyrelsen, Syddansk Universitet – Juridisk Institut, Aarhus Retshjælp.

Samme udkast til lovforslag har desuden i perioden fra den 22. august 2023 til den 5. september 2023 været sendt i høring hos Færøernes Hjemmestyre via Rigsombudsmanden på Færøerne.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget forventes at medføre et øget belæg i kriminalforsorgen svarende til ca. to fængsels- og arrestpladser samt ca. ti pladser i udslningsfængsel. Udgifterne hertil håndteres inden for kriminalforsorgens eksisterende økonomiske ramme.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen

Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at der i straffuldbyrddelseslovens § 48, stk. 2, nr. 3, indsættes en henvisning til undtagelsesbestemmelsen i stk. 4.

Dette skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 2, hvor det foreslås at indsætte et nyt stykke i straffuldbyrddelseslovens § 48 som stk. 4.

Til nr. 2

Det følger af straffuldbyrddelseslovens § 48, stk. 2, nr. 3, at tilladelse til udgang kan betinges af en række vilkår, som findes formålstjenlige for at undgå misbrug, herunder at den indsatte under udgangen undergiver sig intensiv overvågning og kontrol på bopælen.

Det foreslås at indsætte et nyt stykke i straffuldbyrddelseslovens § 48 som *stk. 4*, hvorefter vilkår om fodlænke ikke kan fastsættes for personer, der er idømt fængselsstraf eller forvaring for overtrædelse af straffelovens § 216 og § 225, jf. § 216.

Den foreslåede ordning vil finde anvendelse over for de voldtægtsdømte personer, der ikke er omfattet af anvendelsesområdet for straffuldbyrddelseslovens § 50 a. Med forslaget afskæres således voldtægtsdømtes mulighed for udgang i form af udstationering med fodlænke bl.a. for så vidt angår voldtægtsdømte personer, der er 1) idømt en tidsbestemt straf indtil 6 måneders fængsel, 2) idømt en tidsbestemt straf på over 6 måneders fængsel og som ikke forventes at blive prøveløsladt, samt 3) idømt forvaring eller livstid.

Den foreslåede ændring vil indebære, at denne gruppe af voldtægtsdømte ikke længere kan opnå tilladelse til udgang i form af udstationering med vilkår om at undergive sig intensiv overvågning og kontrol (fodlænke).

Til nr. 3

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 50 a, stk. 1, indsættes en henvisning til undtagelsesbestemmelsen i stk. 5.

Dette skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 4, hvor det foreslås at indsætte et nyt stykke i straffuldbyrdelseslovens § 50 a som stk. 5.

Til nr. 4

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 50 a, stk. 1, at kriminalforsorgen bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, når en tredjedel af straffen er udstået, der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Det foreslås at indsætte et nyt stykke i straffuldbyrdelseslovens § 50 a som *stk. 5*, hvorefter udstationering til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1 ikke kan meddeles indsatte, der er dømt for overtrædelse af straffelovens § 216 og § 225, jf. § 216.

Den foreslåede ændring vil indebære, at indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder for voldtægt, herunder ved andet seksuelt forhold end samleje, ikke kan udstationeres til egen bopæl med fodlænke.

Den foreslåede ændring ændrer ikke på, at udstationering skal være et normalt led i afsoningen for indsatte med en tidsbestemt fængselsstraf på mere end 6 måneder. Kriminalforsorgen vil således efter den foreslåede ordning fortsat have mulighed for at bestemme, at voldtægtsdømte indsatte kan udstationeres til udslusningsfængsel, når en tredjedel af straffen er udstået, der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen, og hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering. Udstationering til udslusningsfængsel vil som hidtil tidligst kunne ske 8 måneder før forventet prøveløsladelse.

Til nr. 5

Det foreslås, at der i straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 1, indsættes en henvisning til undtagelsesbestemmelserne i stk. 2 og 3.

Dette skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 6, hvor det foreslås at indsætte et nyt stykke i straffuldbyrdelseslovens § 78 a som stk. 3.

Til nr. 6

Det følger af straffuldbyrdelseslovens § 78 a, stk. 1, at der efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder, kan meddeles tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f.

Det foreslås at indsætte et nyt stykke i straffuldbyrdelseslovens § 78 a som *stk. 3*, hvorefter tilladelse efter stk. 1 ikke kan meddeles personer, der er dømt for overtrædelse af straffelovens § 216 og § 225, jf. § 216.

Den foreslåede ændring vil indebære, at personer, der idømmes en fængselsstraf i indtil 6 måneder for voldtægt, herunder ved andet seksuelt forhold end samleje, ikke vil kunne opnå tilladelse til at afsone

på bopælen under intensiv overvågning og kontrol, selvom personen i øvrigt opfylder betingelserne i straffuldbyrdelseslovens § 78 b.

Til § 2

Det foreslås i stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 2024.

Det foreslås i stk. 2, at lovens § 1, nr. 6, ikke finder anvendelse på ansøgninger efter straffuldbyrdelseslovens § 78 a, der er indgivet før lovens ikrafttræden. Sådanne ansøgninger vil skulle behandles efter de hidtil gældende regler.

Ansøgninger efter straffuldbyrdelseslovens § 78 a, som er indgivet før lovens ikrafttræden vil således skulle afgøres efter reglerne på ansøgningstidspunktet.

Det foreslås i stk. 3, at lovens § 1, nr. 6, ikke finder anvendelse for personer, der før lovens ikrafttræden er påbegyndt afsoning med fodlænke efter reglerne i straffuldbyrdelseslovens kapitel 13 a. For sådanne personer finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Personer, der før lovens ikrafttræden, er påbegyndt afsoning med fodlænke, vil således kunne fortsætte deres afsoning med fodlænke efter de hidtil gældende regler.

Det foreslås i stk. 4, at loven ikke finder anvendelse for personer, der før lovens ikrafttræden, har opnået tilladelse til udstationering til egen bopæl efter straffuldbyrdelseslovens § 48, stk. 2, nr. 3, eller straffuldbyrdelseslovens § 50 a, medmindre tilladelse til udstationering tilbagekaldes efter lovens ikrafttræden. For sådanne personer finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Personer, der før lovens ikrafttræden, har opnået tilladelse til udstationering til egen bopæl med fodlænke, vil således kunne fortsætte/påbegynde deres udstationering efter de hidtil gældende regler. Hvis kriminalforsorgen derimod tilbagekalder en tilladelse til udstationering med fodlænke, f.eks. på grund af vilkårsovertrædelse, vil personen fremadrettet være omfattet af de nye regler.

Det bemærkes, at der i en længere forudgående periode kan være foretaget indledende sagsskridt ift. den indsattes udstationering efter straffuldbyrdelseslovens § 48, stk. 2, nr. 3, eller straffuldbyrdelseslovens § 50 a. Dette vil imidlertid ikke have indvirkning på, hvilke regler den indsatte er omfattet af. Har kriminalforsorgen således foretaget indledende sagsskridt i forhold til en vurdering af, om den indsatte kan udstationeres, men uden at der er truffet afgørelse om udstationering, vil den indsatte fra 1. januar 2024 være omfattet af de nye regler. Det vil i praksis betyde, at den indsatte fra denne dato alene vil kunne udstationeres til et udslusningsfængsel.

Til § 3

Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Straffuldbyrdelsesloven kan ikke sættes i kraft for Grønland. For Grønland findes de gældende regler om fuldbyrdelse af straf i kriminallov for Grønland.

Det bemærkes, at de gældende regler om fuldbyrdelse af straf for Færøerne findes i lov for Færøerne om fuldbyrdelse af straf m.v.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 48. ---

Stk. 2. Tilladelsen kan endvidere betinges af andre vilkår, som findes formålstjenlige for at undgå misbrug, herunder at den indsatte under udgangen

- 1) ledsages af personale fra kriminalforsorgsområdet,
- 2) overnatter i arresthus, fængsel eller en af kriminalforsorgens udslusningsfængsler,
- 3) undergiver sig intensiv overvågning og kontrol på bopælen, jf. stk. 3,
- 4) med mellemrum giver møde hos kriminalforsorgen eller hos politiet eller undergiver sig lignende kontrolforanstaltninger og
- 5) undergiver sig vilkår som nævnt i straffelovens § 57.

Stk. 3. ---

§ 50 a. Kriminalforsorgen bestemmer, om indsatte, der er idømt tidsbestemt fængselsstraf i mere end 6 måneder, kan udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol eller til udslusningsfængsel, når

- 1) en tredjedel af straffen er udstået,
- 2) der ikke skønnes at være risiko for misbrug af udstationeringen og
- 3) hensynet til retshåndhævelsen ikke i øvrigt taler imod udstationering.

Stk. 2-4. ---

Stk. 5. § 46, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

§ 78 a. Justitsministeren eller den, der bemyndiges dertil, kan efter ansøgning fra personer, der er idømt fængselsstraf i indtil 6 måneder, meddele tilladelse til, at straffen udstås på bopælen under intensiv overvågning og kontrol efter reglerne i lovens §§ 78 b-78 f.

Stk. 2. ---

Lovforslaget

§ 1

I lov om fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 201 af 28. februar 2023, som ændret ved § 5 i lov nr. 331 af 28. marts 2023, foretages følgende ændringer:

1. I 48, *stk. 2, nr. 3*, indsættes efter »jf. stk. 3,«: »jf. dog stk. 4,«

2. I § 48 indsættes som stk. 4:

»*Stk. 4.* Vilkår som nævnt i stk. 2, nr. 3, kan ikke fastsættes for indsatte, der er idømt fængselsstraf eller forvaring for overtrædelse af straffelovens § 216 og § 225, jf. § 216.«

3. I § 50 a, *stk. 1*, indsættes efter »udslusningsfængsel,«: »jf. dog stk. 5,«

4. I § 50 a indsættes efter stk. 4 som nyt stykke:

»*Stk. 5.* Indsatte, der er dømt for overtrædelse af straffelovens § 216 eller § 225, jf. § 216, kan ikke udstationeres til egen bopæl under intensiv overvågning og kontrol efter stk. 1«

Stk. 5 bliver herefter stk. 6.

5. I § 78 a, *stk. 1*, indsættes efter »lovens §§ 78 b-78 f«: »jf. dog stk. 2 og 3«

Stk. 3. Justitsministeren fastsætter regler om den administrative behandling af ansøgninger om strafudståelse på bopælen under intensiv overvågning og kontrol. Justitsministeren kan i forbindelse hermed bestemme, at der kun tillægges ansøgninger indgivet inden udløbet af bestemte frister opsættende virkning, således at straffuldbyrdelsen udsættes. En ansøgning kan dog ikke tillægges opsættende virkning, hvis politidirektøren har underrettet kriminalforsorgen om, at hensynet til politiets forebyggende virksomhed skønnes at kræve, at den dømte påbegynder straffuldbyrdelsen uden at afvente behandlingen af en sådan ansøgning.

6. I § 78 a indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Tilladelse efter stk. 1 kan ikke meddeles personer, der er dømt for overtrædelse af straffelovens § 216 og § 225, jf. § 216.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.